NN 66/2021 (16.6.2021.), Presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Usž-1106/21-2 od 31. ožujka 2021.

VISOKI UPRAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda Borisa Markovića, predsjednika vijeća, mr. sc. Mirjane Juričić i Blanše Turić, članica vijeća, te više sudske savjetnice Tatjane Ilić, zapisničarke, u upravnom sporu tužitelja J. G. iz S. T., kojega zastupaju opunomoćenici odvjetnici u J. & G. odvjetničkom društvu u Z., protiv tuženika Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti, Z., uz sudjelovanje zainteresirane osobe A1 Hrvatska d.o.o., Z., radi rješavanja spora između korisnika i operatora, odlučujući o žalbi tužitelja izjavljenoj protiv presude Upravnog suda u Zagrebu poslovni broj: UsI-161/20-9 od 12. siječnja 2021., na sjednici vijeća održanoj 31. ožujka 2021.

presudio je

I. Odbija se žalba tužitelja i potvrđuje presuda Upravnog suda u Zagrebu poslovni broj: UsI-161/20-9 od 12. siječnja 2021.

II. Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 4.687,50 kn.

III. Ova će se presuda objaviti u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

Pobijanom presudom Upravnog suda u Zagrebu poslovni broj: UsI-161/20-9 od 12. siječnja 2021. odbijen je tužbeni zahtjev za poništavanje odluke Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti, klasa: UP/I-344-08/19-01/1056, urbroj: 376-05-2-19-4 od 5. prosinca 2019. i za naknadu troškova upravnog spora u ukupnom iznosu od 9.375,00 kn.

Pobijanom odlukom tuženika odbijen je kao neosnovan zahtjev za rješavanje spora tužitelja s operatorom javnih komunikacijskih usluga A1 Hrvatska d.o.o., Z., koji se odnosi na povrede odredaba pretplatničkog ugovora, odnosno na povećanje mjesečne naknade u iznosu od 20,00 kn.

Protiv navedene presude žalbu je podnio tužitelj zbog bitne povrede pravila sudskog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja u sporu i pogrešne primjene materijalnog prava. Prije svega ističe da je sud grubo povrijedio pravila sudskog postupka i njegova procesna prava kao stranke u postupku, prvenstveno pravo na pristup sudu te je iz potpuno neosnovanih razloga odbio izvesti dokaz saslušanjem stranke, a što je dovelo i do pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. Naime, ukazuje da je u tužbi vrlo detaljno iznio svoje prigovore te osporio da se prilikom zasnivanja pretplatničkog odnosa pregovaralo o pojedinim ugovornim odredbama, prvenstveno o jednostranoj promjeni cijene usluge za vrijeme trajanja obveznog pretplatničkog odnosa (uključujući odredbe Općih uvjeta) te da su mu Opći uvjeti ikada na bilo koji način stvarno uručeni ili prezentirani prilikom sklapanja ugovora. U tom smislu je u tužbi i predložio dokaz saslušanjem stranke te isticao da ga te odredbe ugovora ne obvezuju, a podredno da su iste ništetne i nepoštene. Ističe da je na ročištu 12. siječnja 2021. njegov opunomoćenik ostao kod svih dosadašnjih navoda te predložio sudu da usvoji već u tužbi predloženi dokaz njegovog saslušanja kao stranke na okolnost zasnivanja pretplatničkog odnosa, no, sudac je odbio takav prijedlog potpuno pogrešno i neutemeljeno navodeći da predložena okolnost nije sporna te da je ako je to smatrao potrebnim mogao pristupiti sudu na to ročište. Ističe, prije svega, da je netočan zaključak suda da okolnost zasnivanja pretplatničkog odnosa nije sporna te da je pogrešno utvrdio činjenično stanje u pogledu okolnosti da li je prilikom sklapanja ugovora bio upoznat s Općim uvjetima poslovanja, odnosno da li se o pojedinim ugovornim odredbama nametnutim od strane zainteresirane osobe pregovaralo. Smatra da je sud ako je već prilikom tužbe dostavio sudu svoje dokumente i ugovore i osporavao pojedine elemente vezane za zasnivanje pretplatničkog odnosa i odredbe navedene u ugovoru bio dužan izvesti dokaz saslušanjem stranke kako bi utvrdio osnovanost takvog osporavanja. Nadalje navodi da je potpuno nezakonito sud kao razlog odbijanja prijedloga za njegovim saslušanjem naveo da je mogao pristupiti na ročište da je to htio. Naime, saslušanje stranke je posebno dokazno sredstvo i radnja propisana u članku 33. Zakona o upravnim sporovima pri čemu je zakonom propisano da sud izvodi dokaze prema pravilima kojima je uređeno dokazivanje u parničnom postupku. Navedeno isto tako znači da sud vrši ocjenu takvog dokaznog sredstva,

odlučuje da li je iskaz stranke vjerodostojan ili ne, u kojem dijelu i zbog čega te ga uspoređuje s ostalim izvedenim dokazima i izvodi zaključak o utvrđenim činjenicama. S obzirom na činjenicu da sud nikada prethodno nije odredio svojom odlukom izvođenje dokaza saslušanjem stranke nije bilo nikakvog razloga niti potrebe da osobno pristupi na ročište nego je umjesto njega pristupio njegov opunomoćenik i time ispunio dužnost stranke. Dakle, dolazak stranke na ročište ili dolazak njenog opunomoćenika treba razlikovati od dolaska stranke na ročište za koje je sud obavijestio stranku da će se izvesti dokaz njezinim saslušanjem sukladno pravilima parničnog postupka. Stoga smatra da je sud opisanim postupanjem i obrazloženjem razloga odbijanja saslušanja stranke povrijedio procesna pravila iz članka 33. Zakona o upravnim sporovima, povrijedio pravo stranke na pristup sudu i da raspravlja pred sudom, ali i nesumnjivo pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje jer bez saslušanja stranke nije mogao sa sigurnošću otkloniti njegove prigovore. Mišljenja je da bez izvođenja dokaza saslušanjem stranke sud nije mogao dati pravilan odgovor na za spor bitna činjenična pitanja, a to je da li su mu prilikom zasnivanja pretplatničkog odnosa uručeni Opći uvjeti poslovanja i je li s njima bio upoznat te je li mogao pregovarati o odredbama koje se tiču jednostranog povećanja cijene i jesu li te odredbe jednostrano određene od druge ugovorne strane. Stoga smatra da ne samo da je sud povrijedio odredbe Zakona o upravnim sporovima, da je obrazloženje presude kontradiktorno i da je pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje, nego je potpuno pogrešno primijenio materijalno pravo. Prije svega, sud potpuno ignorira odredbe Zakona o obveznim odnosima o važenju općih uvjeta i opća načela, ali i odredbe Zakona o zaštiti potrošača o nepoštenim ugovornim odredbama i posljedicama istih. Ukazuje da argumentacija suda da je Zakon o elektroničkim komunikacijama lex specialis ni na koji način ne derogira pravila Zakona o zaštiti potrošača o nepoštenim ugovornim odredbama budući da ta pravila nisu niti propisana Zakonom o elektroničkim komunikacijama, a što znači da se izravno primjenjuju. Stoga je sud, primjenjujući pravilno materijalno pravo i odredbe Zakona o zaštiti potrošača bio dužan ispitati da li se o nekoj odredbi pojedinačno pregovaralo, a ako nije provesti test poštenosti i ispitati da li takva odredba može i dalje imati pravnu snagu i obvezujući učinak za njega. Ističe da sud ni na koji način nije proveo test poštenosti odredbe te potpuno zanemario primjenu Zakona o zaštiti potrošača i Zakona o obveznim odnosima smatrajući valjda da ti zakoni nisu uopće relevantni, a pri tom zaboravlja da Zakon o elektroničkim komunikacijama ne regulira pitanja o potrošačkim odnosima na koja upire. Isto tako smatra da je sudsko odbijanje analize i primjene presude Suda Europske unije poslovni broj: C-92/11 pozivom na Zakon o elektroničkim komunikacijama kao lex specialis potpuno pogrešno shvaćanje dosega i normi Suda Europske unije. Ističe da je Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima krovni akt Europske unije za potrošačke odnose sa nadzakonskom snagom jer svi zakoni moraju biti usklađeni s istom, pri čemu je nesporno da je potrošač u ovom sporu. U tom smislu je pogrešno paušalno i neobrazloženo na dovoljno argumentiran način zaobilaženje sudske prakse Suda Europske unije i odredbi citirane Direktive pozivom na Zakon o elektroničkim komunikacijama te predstavlja pogrešnu primjenu materijalnog prava. Predlaže da se žalba usvoji i poništi prvostupanjska presuda i usvoji tužbeni zahtjev uz naknadu troškova cjelokupnog prvostupanjskog postupka i upravnog postupka koji je istome prethodio kao i troškova žalbenog postupka u iznosu od 4.687,50 kn.

Tuženik u odgovoru na žalbu u cijelosti prigovora svim navodima iz žalbe. Ističe da je sud u provedenom upravnom sporu utvrdio sve činjenice koje su od važnosti za donošenje zakonite i pravilne odluke te se usredotočio na rješavanje upravne stvari koja je bila predmetom upravnog postupka. U odnosu na navode tužitelja kako sud nije naveo razloge zbog čega ne dopušta saslušanje stranke ukazuje da je člankom 33. stavkom 3. Zakona o upravnim sporovima određeno da stranke mogu predlagati koje činjenice treba utvrditi te dokaze kojima se one mogu utvrditi, ali sud nije vezan tim prijedlozima. Iz stipulacije navedene odredbe proizlazi da sud slobodno odlučuje ne samo koji će dokazi biti izvedeni u upravnom sporu, već i u kojoj će mjeri u obzir uzeti činjenice utvrđene u upravnom postupku, a u kojem će dijelu činjenično stanje utvrditi izvođenjem dokaza u upravnom sporu. U konkretnom slučaju sud je odlučio kako izvođenje dokaza saslušanjem stranke nije potrebno iz razloga što se na temelju svih činjenica utvrđenih u prethodno provedenom upravnom postupku može zaključiti kako tužbeni zahtjev nije osnovan. Vezano uz navode tužitelja kako sklapanjem pretplatničkog ugovora nije zaprimio Opće uvjete poslovanja niti je sa istima bio upoznat ističe da se sukladno članku 41. stavku 1., 2., 3. i 4. Zakona o elektroničkim komunikacijama prava i obveze iz pretplatničkog odnosa između operatora javnih komunikacijskih usluga i pretplatnika tih usluga uređuju njihovim međusobnim ugovorom. Prema članku 41. stavku 4. Zakona o elektroničkim komunikacijama sastavni dio pretplatničkog ugovora čine Opći uvjeti poslovanja, Uvjeti za korištenje usluga i Cjenik usluge za koje se taj ugovor sklapa. S druge strane, prema nadležnosti HAKOM-a iz članka 51. Zakona o elektroničkim komunikacijama vezano uz pojedinačne slučajeve rješavanja sporova, neophodno je bilo utvrditi da sam pretplatnički ugovor sadrži sve potrebne podatke s kojima bi se korisnik trebao upoznati prije potpisivanja istog. U konkretnom slučaju je nepobitno utvrđeno da propisani uvjeti sadrže točne informacije o usluzi, a tužitelj je kao poslovno sposobna osoba prilikom potpisivanja pretplatničkog ugovora bio u mogućnosti upoznati se sa svim potrebnim informacijama detaljnim uvidom u odredbe pretplatničkog ugovora. U odnosu na pojedinačno pregovaranje i jednostrano povećanje cijene ističe kako je sukladno članku 42.a stavcima 7. i 8. Zakona o elektroničkim komunikacijama propisano da operator javnih komunikacijskih usluga ne smije primijeniti izmjene cjenika usluga na postojeće krajnje korisnike usluga prije isteka roka od 30 dana od dana njihove objave u skladu sa stavkom 6. istog članka, a u slučaju iz stavka 7. operator